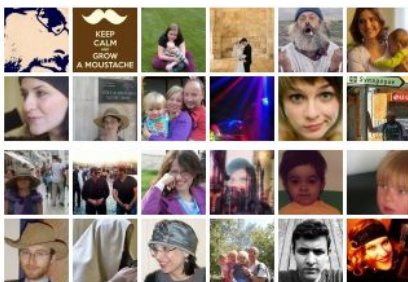
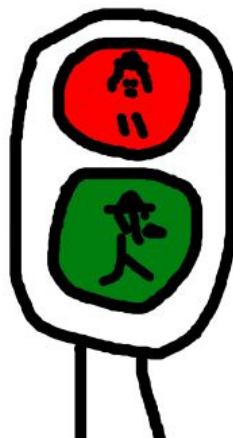

www.dopravdy.cz/daf

Nicavim-Vajelech 5773

בס"ד

25. elul 5773
31. srpen 2013

svíčky: 19:36
havdala: 20:40

Mišejakir: 5:06
Nec: 6:16
Sof Zman Šema: 9:39
Sof Zman Tfila: 10:47
Mincha Gdola: 13:36
Škiat hachama: 19:49

Psachim 72
Mišna Švuot 4:1
Orach chajim 301:19

Bekier

Máme si v životě stát pevně na svém, nebo jít stále vpřed? Odpověď nám může dát název dnešní dvouparaši - Nicavim-Vajelech, kterou čteme na prahu nového židovského roku. Na jednu stranu je třeba jít vpřed, vyvíjet se, zlepšovat se a nerezignovat na výzvy světa (VAJELECH). Nemělo by to ale být na úkor již dosaženého. Neměli bychom opouštět hodnoty, na kterých judaismus "stojí". Máme "pevně stát" (NICAVIM). Toto napětí mezi rigiditou a flexibilitou patří k pilířům judaismu. (Stejně jako individualismus a kolektivismus, univerzalismus a vyvolení.) Tali Loewenthal myšlenku rozvádí třemi směry s ohledem na studium Tóry, modlitbu a konání dobrým skutků. Na jednu stranu máme neměnný text Tóry a Tanachu - psanou tradici. K němu ale nikdy se nezastavující proud výkladů - ústní tradici. Jestliže z Tóry za tři tisíce let nezmizelo jediné písmeno a ani nepřibylo, není dne, kdy by se nezrodil nějaký CHIDUŠ. Podobně je tomu se židovskou modlitbou. Sidury a Machzory obsahují modlitební texty, obsahující slova modliteb slovo od slova. Modlitby, které denně opakujeme. Některé modlitby jsou vzácné, říkáme je jen třeba jednou ročně a některé si sami vymýšlíme. Spontánně. Tak jak to právě cítíme a chceme říct. I dobré skutky mají svůj pevně daný rámec. Máme MICVOT, kterými se ve svých činech řídíme. A zároveň, aniž bychom ubírali z tohoto rámce, máme prostor pro postupný osobní růst. Krok za krokem. Vpřed. NICAVIM-VAJELECH.

Pro děti

Prohlédněte si titulní obrázek Dafu. Poznáte, co obrázek představuje? Není to semafor? Proč máme na červenou stát? A na zelenou přecházet ulici? Viděli jste někdy někoho přecházet ulici na červenou? Proč to dělal? Znáte nějaká další pravidla dopravního provozu? Jaké micvot byste označili červenou barvou? A jaké barvou zelenou?

Micvy sidry Nicavim-Vajelech

Hakhel - shromáždění celého Izraele druhý den svátku sukot po ukončení sedmého roku.

Povinnost sepsat svitek Tóry.

Rav Jaron Ben David: Výsměch

Moderní doba nás učí toleranci. Útoky na jiná vyznání se nenosí. Pokud někdo zlehčuje nějaké náboženství, zbystříme. Přesto to dělá i Tóra. Ačkoliv si i ona dává pozor a téměř vždy hovoří o "cizích bozích", v dnešní paraše si pustila pusu na špacír a hovoří o ŠIKUCIM (odpornostech). A učenci Talmudu, kteří nemají pro cynismus a výsměch dobrého slova, protože vše shazuje a znemožňuje poznat, že vše na světě je k něčemu dobré, si z modloslužby také dělají legraci. Nemyslím intelektuální debatu, filozofické rozbory - prostě si z ní dělají srandu.

V knize Přísloví se píše, že člověka poznáte podle toho, jak (ho) chválí. Tradičně tomu rozumíme tak, že když někoho lidé chválí, je to asi dobrý člověk. Lze tomu ale rozumět i jinak - koho a co člověk chválí, koho a čeho si, napovídá, jaký ve skutečnosti je.

Vemte si dva lidi na prahu důchodového věku. První věnoval svůj čas Tóře a studiu, druhý záležitostí tohoto světa. První zná Talmud, halachu, agady, midraše, komentáře, druhý ne. Kdo je lepší? Co když ale ten první lituje, že promarnil život, mrzí ho, že se více nevěnoval sobě, světským otázkám a že si nevydělal na stará kolena více peněz. A co když ten druhý lituje, že promarnil život, protože se nevěnoval Tóře?

Nejsme hodnoceni jen podle toho, co jsme udělali, ale i podle toho, co máme v plánu. Přihlíží se k tomu, "koho a co chválíme". A co nám připadá k smíchu.

Rav Sacks: Boží libreto

Poté, co Moše předal synům Izraele 612 příkazů, řekl mu Bůh: "A nyní sepiš tuto ŠIRA (= píseň/báseň) a nauč jí syny Izraele, aby ta píseň/báseň byla mým svědkem mezi lidem Izraele.

Podle prostého porozumění textu zde Bůh hovoří o následující pasáži Tóry, začínající slovy HAAZINU (Slyšte nebesa a promluvím, naslouchej země slovům mých úst). Tradice to ovšem vnímá v mnohem širších souvislostech a odvozuje z tohoto příkazu povinnost sepsat si (nebo se podílet na sepsání) vlastního svitku Tóry.

Poslední příkaz Tóry v sobě nese důležité poselství. Nestačí, že Moše přijal pro Izrael Tóru na Sinaji. Uzavřená smlouva mezi židovským národem a Bohem nemá zešednout, má se pravidelně obnovovat.

Proto do dnešních dnů sepisujeme svitky tak jako v dávných dobách - ručně, brkem a inkoustem na pergamen. V židovském náboženství, které nenabízí téměř žádné posvátné předměty (žádné obrazy, relikvie), je Tóra uctívána jako svátost a ani to plně nevystihuje důstojnost, s jakou je Tóra uctívána. Je téměř jako člověk. V její přítomnosti povstáváme jako před králem. Na Simchat Tora s ní tancujeme jako s nevěstou. Pokud se, Bože chraň, poškodí nebo zničí, pohřbíváme ji a truchlíme

pro její ztrátu. Judaismus je love-story mezi židovským národem a knihou. Knihou knih.

Proč tedy Bůh sám nazývá Tóru písní? Slovo ŠIRA se v oné pasáži vyskytuje pětkrát, což nemůže být náhoda a jistě to představuje klíčový obrat celého odstavce. Existuje několik výkladů.

Neciv (rabi Naftali Cvi Jehuda Berlin) říká, že celá Tóra se má číst jako báseň, ne jako próza. Jistě, většina textů Tóry je na první pohled prózou, ale přesto v sobě ukrývá znaky básně. Naznačuje více než vyslovuje naplno. Mnohé nechává nevyřčené. Pod rouchem prostého významu skrývá další výklady, které, jako báseň, někdy naznačuje neobvyklým slovem, jindy neobvyklou slovní vazbou. Všimněte si, jak je biblické vyprávění úsporné a strohé. To není žádný Jirásek ani Neruda. Například při popisu obětování Jicchaka - nevíme, jak hlavní hrdinové vypadali. Jak se cítili. Jak byli oblečení. Jakou krajinou procházeli. Jen absolutně nezbytné body příběhu, zbytek jako kdyby neexistoval. Čas a místo volají po výkladu. Myšlenky a pocity nejsou vyjádřené, jen naznačené útržky rozhovoru.

Rabi Jechiel Michal Epstein (autor knihy Aruch hašulchan) to vidí zcela jinak. Poukazuje na fakt, že celá rabínská literatura je plná sporů, o kterých učenci říkají: "To i to jsou slova živého Boha." Proto se, podle Epsteina, Tóra nazývá písní. Protože ve vícehlasu je píseň krásnější.

Nabídnou třetí výklad. Má-li být Tóra pro každou generaci "jako nová", nevystačíme si rozumem. Nestačí vnímat historii a zákon. Tóra musí působit na naše city.

Judaismus je náboženstvím slov a přesto, nebo právě proto, vždy, kdy se nadechne k výšinám, skládá slova v básně, jako kdyby chtěl uniknout gravitaci konečného a jednoznačného významu. Neříkáme modlitby, zpíváme je jinak ráno, jinak odpoledne, jinak na šabat a jinak na vysoké svátky. Nečteme z Tóry, zpíváme z ní podle tradičních nápěvových značek. Ani Talmud a rabínské texty nečteme, debatujeme nad nimi onou nezapomenutelnou melodií.

Šest set třináctý příkaz - udržet Tóru "jako novou" pro každou generaci znamená vnímat ji jako píseň. Tóra je Božím libretem a my jejím pěveckým sborem. Pokud hovoříme, často se přeme, ale pokud zpíváme, zpíváme v vzájemné harmonii jako u Rákosového moře. Hudba je jazykem duše.

Šmílův Daf tvoří originální texty a volné překlady klasických i současných autorů.

Šmílův Daf obsahuje chibi, které sice odborníky trápí, ale vy si jich ani nevšimnete. Text neprochází korekturou, omluvte proto případné překlebkky.

Starší čísla najdete ve webovém archívu na www.doopravdy.cz/daf. Podpořte nás koupí některé z našich knih a her. (www.doopravdy.cz, www.pyramidky.cz)